

Zastosowanie metody Brinella

Jak wspomniano w poprzednim rozdziale, wartość współczynnika charakterystycznego dla metody Brinella jest zdeterminowana twardością materiału. Ustalenie jego wartości, pozwala dobrać obciążenie testu na podstawie poniższych zaleceń:

1. Minimalna grubość materiału (patrz Tabela 6)

Kulka mm	F kp	HB								
		40	60	80	100	150	200	300	400	500
2,5	187,5	HB30			2,40	1,60	1,20	0,80	0,60	0,48
5	125	2,0	1,3	1,0	0,80	0,53			HB5	
10	1000	8,0	5,3	4,0	3,2	2,1	1,6		HB10	
10	3000	HB30			9,6	6,3	4,8	3,2	2,4	1,9

TABELA 6 - Minimalna grubość materiału wymagana przy metodzie Brinella

2. Jednorodność materiału. W wypadku materiału niejednorodnego, zaleca się stosowanie dużych obciążeń.

3. Możliwość i łatwość pomiaru odcisku. Niezależnie czy stosuje się mikroskop czy projektor, łatwiej jest dokonać pomiaru, gdy pozostawiony odcisk ma większą średnicę.

Poniżej przedstawiono zestawienie stosowanych odmian metody Brinella w zależności od badanego materiału

Stal

Zawsze HB30. Metoda Brinella ma fundamentalne znaczenie przy pomiarach stali, gdyż istnieje zależność matematyczna między twardością Brinella a wytrzymałością na rozciąganie. By oszacować wytrzymałość, twardość wyrażoną w skali HB mnoży się przez stałą g (wartość przyspieszenia ziemskiego) i współczynnik 0,34 dla stali chromowo-niklowej albo 0,36 dla stali węglowej, chromowej i chromowo-magnezowej. Przykład: $225 \text{ HB30} \times 0,36 \times 9,807 = 794,3 \text{ N/mm}^2$

Jest to jedyny nieniszczący test pozwalający określić wytrzymałość stali. Niestety metoda Brinella nie znajduje zastosowania przy materiałach utwardzonych, gdzie stosuje się wgłębnik diamentowy.

Odlewy nieutwardzone

HB30, nawet gdy średnica odcisku przekracza połowę średnicy kulki wgłębnika.

Odlewy żeliwne

Zawsze HB30. Z powodu dużej niejednorodności materiału, zaleca się stosowanie przy danej grubości materiału maksymalnych dopuszczalnych obciążeń pomiarowych. Z zasady wprowadza się obciążenie 3000 kp.

Stopy lekkie

HB10 lub HB5. Szczególnie miękkie stopy wymagają HB 2,5.

Stopy miedzi

HB10 dla brązów (przy twardszych odmianach nawet HB30) i HB5/HB10 dla mosiądzów.

Autor:

Słowa kluczowe: